

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 2.000.000 Mk.
Z odnośnikiem do domu 2.200.000 Mk.
za prowincję z przesyłką
pocztową ..... 2.500.000 Mk.
zagranicą ..... 4.000.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 100.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1, 2, 3. gr. 10.
Nekrologi gr. 10. zwyczajne gr. 5.
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI,
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 15 (7644)

Piątek, dnia 18 Stycznia 1924 r

Rok XXXII

KINO

MIRAŻ

DZIŚ WIELKA
PREMJERAOd dnia 17 stycznia r. b.
i dni następnych

Nieśmiertelne arcydzieło genialnego JOE MAY

„Indyjski Grobowiec”

przepiękny dramat w 7 aktach, w roli głównej uroczą ulubienicą publiczności MIA MAY i BERNHARD GÖTZKE. Arcydzieło to zostało przez nas pozyskane z wyjątkowym trudem wobec licznych i niejednokrotnych żądań ze strony stałych bywalców Kina Miraż. UWAGA: Z powodu tego że już od paru tygodni odchodzą setki osób od kasy bez biletów w soboty i niedziele, więc aby uniknąć tego natłoku uprząca się Sz. publiczność o przybywanie na pierwsze seanse. Początek w dni powszednie o godzinie 6, ostatni o godzinie 9.15 w soboty i święta o godzinie 4, ostatni o godzinie 9.15. ∴ SALA DOBRZE OGRZANA ∴

Co zrobiła ustępująca Rada Miejska?

Jeszcze kilka dni mieszkańcy m. Kalisza staną do urny wyborczej, aby wybrać przedstawicieli do nowej Rady Miejskiej.

Wątpić należy czy istniała kiedykolwiek lub gdziekolwiek Rada Miejska, która była w stanie zadowolnić wszystkich mieszkańców i w Kaliszu niezadowolonych, zarzutów a nawet napaści na byłą Radę Miejską, która mogła błędzić i błędziła, w każdym razie była ożywiona najlepszymi chęćmi dla dobra miasta i jego mieszkańców. Artykuł ten nie podaje się do publicznej wiadomości w celach wyborczych — broń Boże — rozchodzi się tu o krótkie streszczenie rezultatów pracy zespołu ludzi dobrej woli, którzy pracowali przez 4 lata bezinteresownie dla ogółu.

Rada Miejska objawiając urzędowanie we wrześniu 1919 r. zastała miasto zniszczone przez wypadki wojenne, zdezelowaną gospodarkę miejską w zacząłkach reorganizacji i zbierające się po dzień głodne rzesze bezrobotnych przed budynkiem Magistratu.

Zrobione wówczas było niewiele, względnie prawie wszystko było do zrobienia, tak pod względem organizacji jak i dla uzyskania funduszy potrzebnych dla przeprowadzenia najniezbędniejszych zamierzeń.

Rada Miejska rozwijając w miarę możliwości finansowej stopniowo swoją działalność, popierała utworzenie rzemieślniczych spółek zarobkowych, które tak dla odbudowy, jak i w stosunku do bezrobocia bardzo dodatnio się zaakcentowały.

Co do budynków miejskich rozpoczęto budowę ratusza i teatru miejskiego, rozpoczęło budowę 6 domów mieszkalnych na Dobrem, z tych 2 domy wykończono a cztery wyprowadzono pod dach.

Wybudowano dwa gmachy szkolne, 2 domy mieszkalne dla nauczycieli i salę gimnastyczną przy ul. 3-go Maja, a dom mieszkalny dla nauczycieli przy szkole im. Repphana jest na ukończeniu. Wybudowano stodołę dla rolnej gospodarki miejskiej, wozownię dla taboru miejskiego i domek dla stróża w parku miejskim. Dobudowano klatkę schodową z kanalizacją w Przytułku „Opatrności Boskiej”, przeprowadzono remont główny w szpitalu św. Trójcy i przebudowano Folusz i rozpoczęło dobudowę Folusza. Z ulic wybrukowano ulicę Podgórną, Cmentarną, Poprzeczno-Cmentarną, Łączną, św. Stanisława, Poprzeczno-Wrocławską, ul. 3-go Maja, ul. Wiłk od ul. Cmentarnej do ul. Staszycy przebrukowano ul. 3 Maja, ul. Kolejowa i dojazd do stacji, ul. Ciasną, od Nowego Rynku do ul. Nowej, częściowo ul. Rypinkowską, ul. Wodną; uregulowano i przebrukowano plac przed teatrem miejskim wygruzowano ul. Fabryczną, ul. Staszycy, położono chodnik ul. Górnośląską do stacji. Zplantowano prócz tego boiska przy ul. 3-go Maja i założono boiska sportowe w Parku Miejskim. Przeprowadzono kapitalne remonty mostów przy ul. Złotej, Kanonickiej, Stawiszyskiej, Ciasnej przy ul. Narutowicza, położono pokłady na mostach przy ul. Sukienniczej Rypinkowskiej i moście w Parku Miejskim (tak zw. Darągana).

Prócz tego przeprowadzono pomiar miasta według miary metrycznej, a sporządzenie planu regulacyjnego miasta przez profesora politechniki inż. Michalskiego jest na ukończeniu. Sporządzono plany wodociągów i kanalizacji miasta i plany te czekają realizacji w miarę możliwości zdobycia na ten cel odpowiednich funduszy.

W dziale aprowizacji miasta zrobiono b. wiele czego dowodem jest fakt, że miasto Kalisz mimo bardzo ciężkich warunków ekonomicznych w czasie istnienia miejskiej aprowizacji, nie było nigdy bez chleba.

Dla zilustrowania ogólnej działalności aprowizacji może posłużyć obrót wydanych przez Magistrat kart żywnościowych w czasie od 1.4.1920 do 31.7.1921 r. W czasie tym wydano 506.751 kart na chleb, 548.710 kart na cukier 191.840 kart na kaszę, 118.320 kart na sól, 32.781.7 kart na naftę, 90.942 kart na mąkę i 2200 kart na fasole, które to ilości środków spożywczych mieszkańcy faktycznie otrzymali. Prócz tego Magistrat utrzymywał 2 sklepy miejskie, sprzedając artykuły pierwszej potrzeby dla regulowania ogólnych cen i 3 składy opałów miejskie.

Finanse miejskie, a w szczególności miejski system podatkowy stanowiący z natury rzeczy, o losach gospodarki miejskiej, powinien jako najważniejszy stać na pierwszym miejscu, jednak wobec aktualności odbudowy miasta, stawia się go na drugim planie. Otóż Rada Miejska przez uchwalenie całego szeregu podatków ujęła podatkowość miejską, o ile to w dzisiejszych czasach możliwe, w pewien system stwarzając do tego odpowiedni aparat wykonawczy.

Według zamknięcia rachunkowego za rok 1923 stan długów hipotecznych miasta z końcem 1923 roku wynosił 131.980.6634 mk. 84 f. Z sumy tej udzielono tytułem pożyczek Magistratowi 124.916.1205 mk. 24 fen., prywatnym dłużnikom 706.454.29 mk. 60 fen., z sumy tej spłacił Magistrat po dzień 31.12.1923 r. 592.483.99 mk. 04 fen., zaś dłużnicy prywatni 170.439.95 mk. 56 fen., z końcem roku 1923 stan długów miasta wynosił zatem 118.991.2806 mk. 20 fen., prywatnych dłużników 536.014.36 mk. 4 fen.

Zorganizowana i sprawnie działająca księgowość odpowiada zupełnie wymogom chwili, a odpowiednia gospodarka wydziału finansowego sprawiła, że miasto nie zaciągając wzorem innych miast do chwili dzisiejszej ani feniga pożyczki na bieżące wydatki administracyjne, zamyka sprawozdanie rachunkowe z ogólnej gospodarki miejskiej za 1923 r. bez niedoboru. Jest to fakt trudny do uwierzenia, a jednak prawdziwy.

Szkolnictwo w miarę możliwości rozwija się i poza wybudowaniem wspomnianych powyżej gmachów dla celów szkolnych Rada Miejska uchwaliła przymus szkolny, spowodowała utworzenie Miejskiej Rady Szkolnej, wprowadziła akcję dożywiania dzieci i popierała w miarę możliwości pól kolonje letnie.

Obecnie mamy w Kaliszu 10 szkół powszechnych ze 165 oddziałami szkolnymi do których uczęszcza 4500 dzieci, w porównaniu do roku 1919, w którym było 6 szkół z frek-

Dentysta

Wolpe-Lampert

przyjmuje od 10 do 7 wiecz.

Stary Rynek № 17, dom p. Salomonowicza I p.

Dr. Klinger

choroby weneryczne i skórne.

Przyjmuje codziennie od 4—7 r.

w niedziele i święta od 10—1.

Towarowa 3. I p.

Bolesław Szokalski
Bekarz - dentysta

przeprowadził się

2383

na ul. Wrocławską № 37 wprost ul. Wiejskiej.

wencją 2876 dzieci. Utworzona została również szkoła dokształcająca dla młodzieży, rzemieślniczej, która rozwija się pomyślnie i w bieżącym roku ma 28 oddziałów i około 700 uczniów.

Przytułki miejskie utrzymywane były w miarę możliwości materialnej i do dziś, mimo zaprowadzonych z musu oszczędności, prosperują one bez kryzysów ekonomicznych, jakie miały miejscy w Warszawie.

Aprowidowanie miasta w cukier i tani opał, prowadzone przez obecny Wydział aprowizacyjny Magistratu, wskazuje na wysiłki także w kierunku przyjęcia z pomocą biednej ludności pod względem aprowizacyjnym, a Kuchnia Angielska, gdzie otrzymuje dziennie przeszło 500 osób obiady po niskich cenach i kuchnie ruchome, spełniają również swoje zadanie w kierunku niesienia pomocy najbardziej potrzebnej ludności miasta.

Wszyscy wiedzą w jakim stanie znajdowały się szpitale miejskie w 1919 roku.

Nie było wówczas ani środków leczniczych, ani bielizny ani innych środków pomocniczych. Niedomagania te usunięto, utworzono aptekę miejską, filję szpitala w budynku Rygla przy ul. Wrocławskiej, utworzono nowe oddziały lecznicze jak: położniczy, weneryczny itd., dopełnił personel lekarski i dziś szpitale miejskie cieszą się szeroko dobrą opinią, która stawia je w szeregu wybitniejszych szpitali w b. Kongresówce.

Wydział ksiąg ludności pracujący z trudem nad rekonstrukcją ksiąg stałych mieszkańców miasta poczynił duże postępy, a Wydział gospodarki miejskiej wykazuje zupełne i celowe ujęcie środków gospodarczych miasta przez wprowa-

dzienie własnej rolniej gospodarki miejsk. przynosiace miastu duze dochody przez zawieranie korzystnych i duchowi czasu odpowiadających kontraktów, zainicjowanie budowy stodoły i wprowadzenie w czyn zasady samowystarczalności w ramach tejże gospodarki.

Urządzenie nowej części parku w t. zw. „Borku-Lasku” na zasadzie tej samowystarczalności — gdyż cena wyrobu drzewa — pokrywa koszt urządzenia, stanowi poważny krok w dziedzinie upiększenia miasta.

Ustanowiony za Rady Miejskiej Urząd Zdro sprawujący nadzor sanitarny nad piekarniami sklepami rzeźniczymi itp. zakładami i nad ogólną czystością miasta, kontrolę nad jakością środków spożywczych na targu, prowadzi również stały tytuł sanitarny miasta i zarządza miejskim zakładem kąpielowym, który dzięki pomocy Ligi Narodów w 1923 r. wybudowany został.

Jednym z najważniejszych działów gospodarki miejskiej stanowią przedsiębiorstwa miejskie, jak gazownia, elektrownia, gospodarka leśna i rzeczna.

W dziale przedsiębiorstw miejskich trzymamy się zasady, że wszystkie przedsiębiorstwa miejskie winny pozostawać w zarządzie miejskim i wbrew uprzedmiotowemu podtrzymywanej tezie, że gospodarka miejska tych przedsiębiorstw na odpowiedniej stopie utrzymać nie potrafi, przed przedsiębiorstwa te w miarę możliwości rozwinięto i powiększono z nich dla miasta bardzo poważne źródła dochodowe.

Aby uwydatnić rozwój, względnie powrót do normalnego stanu gazowni, konieczne są następujące porównania. Przed wojną miało miasto około 500 latarni ulicznych i 3000 m³ gazu produkcji na dobę.

W r. 1920 było 70 latarni ulicznych a produkcja gazu odbywała się częściowo i gaz dla miasta dawano tylko w określonych godzinach z dziennej produkcji około 400 m³ na dobę. Dziś mamy 204 latarni, gaz bez przerwy i 3200 m³ produkcji gazu na dobę. Pieców gazowych posiada gazownia 6, w tem częściowo zużytych pieców 4, 1 piec nowy i 1 zamówiony a w polowie wartości zapłacony piec. W gazowni montowana jest obecnie benzolówka, wydzielająca na potrzeby produkty uboczne, która podniesie dochody gazowni.

Jak wszystkim wiadomo, produkcja siły elektrycznej spoczywała w rękach firmy prywatnej. Aby usamodzielić sprawę dostarczania siły elektrycznej dla miasta, wybudowano elektrownię miejską przez postawienie 300 konnego motoru Diesla i 1 turbiny wodnej a dalsze dla miasta konieczne powiększenie elektrowni unie możliwiono w znany ogólny sposób, o którym tu więcej rozwodzić się nie będziemy. Dziś mamy własną siłę elektryczną i oświetlone ulice, które przed wojną nigdy oświetlone nie były.

K. KOSZUTSKI.

RADA MIEJSKA.

III.

W kierunku odbudowy zrujnowanego Kalisza, pod względem budowlanym i gospodarczym, okres działalności b. R. M. był bardzo owocny. I mimo, że członkowie b. Rady Miejskiej, mając skierowany z wyteżeniem wzrok w stronę odbudowy spalonych domostw, nie zwracali uwagi na stronę estetyki czy praktyczności wznoszonych budowli, — okres ich pracy, bezwzględnie najmniej w kronikach miasta jedną z najlepszych kart.

Boć trudno winić ludzi, którzy za wszelką cenę, z najlepszą wolą i chęcią do odbudowy dążyli lub nakładali na nich odpowiedzialność za niefortunny dobór sił fachowych i wykonawczych.

Dla tego też b. R. M. nie jest przyczyną tej przykrej boleć, jaką jest osławiony ratusz kaliski, nie jest przyczyną koszarowych koncepcji jego projektu, — nie jest przyczyną horrendalnych wprost błędów technicznych i tych wielkich strat, na jakie zostało miasto narażone.

Dotknięcie się i zbadanie sprawy budowy ratusza, dało mi możność przekonania się, jak sprytnie, a nieuczciwie zdołano wciągnąć R. M. w orbitę nieznanych jej prądów, walki i intryg, nurtujących wśród architektów (tam wyżej), dążących do „utrącenia” starego Szyllera, choćby kosztem uznania kiego projektu. Jak sprytnie i również, nieuczciwie wmawiano później w ogół mieszkańców, że ratusz nie jest kończony, skutkiem sporów pomiędzy architektami (tu na miejscu)!

Będąc zdania, że za czarną plamę, jaką stanowi budowa ratusza, winę ponosi kto inny, omówię ją w specjalnym artykule.

Sprowadzono również całkowicie zapłaconą turbinę o sile 110 koni, która z wiosną w miejsce starej 60 konnej turbiny ustawiona zostanie.

Dla podniesienia wydajności gospodarki miejskiej postawiono w lasach miejskich tartak parowy, który przyniesie tejże gospodarce duże korzyści. Stwierdzić przytem należy, że gospodarstwo leśne pod względem ogólnym jest zupełnie prawidłowe.

Kadmicia się przytem, że poręba leśna przypadająca do cięcia w r. 1923 dotąd wcale wycięta nie została, wobec czego na r. 1924 pozostaje gotowej poręby do wycięcia 51½ morgów. Na tartaku posiada miasto ponadto przeszło 500 m. kub. materiału tartego na składzie.

Rada Miejska w ciągu swej kadencji odbyła 112 posiedzeń ogólnych a praca członków Rady w poszczególnych komisjach gospodarki miejskiej była również intensywna co powziąć można ze sprawozdań Magistratu, gdyż bliższych danych co do ilości tych posiedzeń dla braku miejsca nie podajemy.

Takie są owoce byłej Rady Miejskiej w ciągu lat czterech, które są jednym pasmem kryzysów ekonomicznych i ciągłe do rozmiarów katastrofalnych dochodzącej dewaluacji marki polskiej. Rozumie się samo przez się, że Rada Miejska kierując się zawsze, według najlepszej wiedzy i sumienia, wyłącznie dobrem miasta i jego mieszkańców, jak to na wstępie zaznaczono, popełnić mogła wiele błędów i popełniała je nieraz choćby dlatego, że każda nawet najlepiej pomyślana rzecz może w rezultacie okazać się nieodpowiednią, czego dowodem np. sprawa budowy ratusza. Budowa ratusza została uchwaloną pośpiesznie pod wpływem zaufania do projektu dawcy i wykonawcy które zawiodło.

Pocieszamy się jednak tem, że nikt nie jest nieomylny i że jeżeli omyłki popełniają rządy państw, parlamenty i inne wysoko postawione zespoły społeczne, to może to przytrafić się i Radzie Miejskiej w Kaliszu. Informując ogół o działalności Rady Miejskiej w powyższym zeszycie, podajemy sumę faktów dla uświadomienia szerokiego kręgu mieszkańców naszego miasta z dodatkiem, że jedynym kompetentnym czynnikiem do skrytykowania działalności byłej Rady Miejskiej będą ci, których mieszkańcy do nowej Rady wybiorą. Nowa Rada Miejska, jako zespół a nie poszczegół, jej człon. będzie sędzią naszych skromnych usiłowań na nówie społecznej i tej nowej Radzie życzyć tylko wypada, aby rozpoczęte przez nią prace zamierzenia i nowe przez nową Radę Miejską uchwalone pomysły gospodarcze doprowadziły nasze miasto do tak pomyślnego stanu, aby nikt nie miał powodu do jakiegokolwiek dalszej krytyki działalności nowej Rady Miejskiej w Kaliszu.

Kalisz, dn. 15 stycznia 1924 r.

Jeden z byłych radnych.

Na ukończenie budowy rozpoczętych domów (na Dobrem, ratusz, folusz, dom przy ulicy Polnej) oraz remontów wszystkich budynków miejskich został uzyskany kredyt 1 miljaru m.

Wg. ówczesnych kosztorysów, kredyt ten, przez R. M. uchwalony powinien był wystarczyć na wspomniane roboty.

Niestety „ósemkowe” czasy, obróciły wniwecz obliczenia, zamieniając miljar na mało znaczącą sumę. Za pieniądze te, wykonać zamierzonych prac nie było można.

Okres pierwszych lat działalności R. M. nazwać można okresem robienia planów pod gmach przyszłej normalnej gospodarki miejskiej.

Obfitość rzucanych projektów, ziszczalnych czy nieziszczalnych — obok łatwości uzyskiwania w tym czasie poważnych funduszy ze Skarbu Państwa, nie nasuwały b. R. M. myśli, że pierwszą rzeczą jest stworzenie stałych, mocnych podstaw finansowych, któreby bez oglądania się na Skarb, egzystencji i rozwój miastu zapewniły. Z natury rzeczy zatem dojść musiało do momentu, że wobec ówczesnych małych obciążeń podatkowych, miasto stało w sytuacji krytycznej nie tylko finansowej, lecz i administracyjnej. Nie omyli się, twierdząc, że stan taki był powodem ucieczki z placówek, tych, którzy łatwa pomoc Skarbu dawała możność robienia sobie szumnej reklamy.

Ostatni 2 i pół okres prac R. M. w przeciwnieństwie do ubiegłego, zaznaczył się dążnością do oparcia dochodów miejskich na trwałych podstawach. Niezwłocznie po powołaniu w maju 1921 roku nowego prezydium Magistratu, zajęto się temi ważnymi sprawami. Wtedy to smutna rzeczywistość stała przed oczyma.

Relacja Magistratu o stanie gospodarki leśnej i konieczności jej uporządkowania, oplakany stan gazowni miejskiej, niewyzyskania gospoda-

stwa rolnego itp. spowodowały doniesienie dla miasta uchwały, umożliwiające budowę tartaku, rozwój gazowni, budowę elektrowni.

Ustalenie i oparcie na racjonalnych zasadach systemu podatkowego, uratowanie dla miasta gazowni, postawienie własnej elektrowni, uporządkowanie gospodarstwa leśnego, doprowadzenie wydziału gospodarczego do rozkwitu, przez wyzyskanie gruntów, dotąd oddawanych w dzierżawę, uregulowanie spraw czynszowych itp. są fundamentem, na którym można oprzeć w przyszłości gmach dobrobytu Kalisza.

Fundament ten, choć budowany z trudem, choć ci „czolowi” kaliskiej „trójki” robili co mogli, by zakładanie podwalin osłabić, jest mocnym i niezmierzającym — przetrwa złą ludzką wolę.

Na tem kończę uwagi o b. R. M. i jej pożytecznej pracy dla społeczeństwa.

Prace te przerwały nie brak sił czy dobrych chęci, — lecz krecia robota tych, co nie dbając o dobro sprawy, nie rozumiejąc konieczności spokoju, używali zamiast rzeczowej i potrzebnej krytyki — paszkwili i jadu.

I życzyć by należało, by przyszła R. M. na wzór ogrodnika, co skrzętnie usuwa chwasty ze swego ogrodu, — bez skrupułów wyrwała ze swego grona warcholstwo i demagogię!

TELEGRAMY.

Ks. biskup Bandurski do strzelców i legionistów.

WARSZAWA, 17.1. W odpowiedzi na złożone sobie przez związek strzelecki i legionistów życzenia, ukochany przez żołnierza polskiego i towarzyszący mu stale w doli i niedoli ks. biskup Bandurski przesłał pod adresem związków do Kielc następujący list:

Ukochanym rodakom związku strzeleckiego i legionistów, którzy raczyli pamiętać o mnie przy tradycyjnym „Oplatku”, posyłam serdeczną podziękę za wytrwałą życzliwość i dołączam najgorętsze życzenia, by prace wasze, z najczystszej idei w dobie niewoli i wojny światowej podjęte, wydały obfity owoc w okresie wolności Polski na wzmocnienie potęgi i mocarstwa naszego Państwa.

Cześć!!

(—) WŁADYSŁAW BANDURSKI
Biskup.

Nowe trzęsienie ziemi w Japonii.

OSAKA, 17.1. Miało tu miejsce silne trzęsienie ziemi, skutkiem którego przerwana została komunikacja kolejowa między Tokio i Osaka.

LONDYN, 17.1. Reuter donosi z Osaki: Wskutek trzęsienia ziemi, połączenie telegraficzne i telefoniczne między Tokio a Osaką zostało przerwane. Połączenie kolejowe między Tokio a Jokohamą jest utrudnione.

Na przedmieściu Tokio-Sugano — wybuchł pożar. Koło miejscowości Fuyagawa pociąg kolejowy skutkiem trzęsienia ziemi wpadł do rzeki a 6 pociągów zostało wyrzuconych z szyn. W Tokio zginęły 4 osoby, w Jokohamie 6. W Jokohamie zostało zniszczonych 600 domów.

Dalsze aresztowania w Warszawie.

WARSZAWA, 17.1. (Tel. wł.). Wczoraj aresztowano hr. Tomasza Łubińskiego b. pułkownika armii rosyjskiej, a szefa sztabu faszystów.

Wypuszczanie bonów podatkowych.

WARSZAWA, 17.1. (Tel. wł.). W dniu 30 stycznia rb. zostaną wydrukowane bono podatkowe i będą sprzedawane we wszystkich instytucjach bankowych po kursie franka złotego.

Obcowałutowa pożyczka wewnętrzna.

WARSZAWA, 17.1. (Tel. wł.). Jak się dowiadujemy, Min. Skarbu opracowuje projekt emisji specjalnej pożyczki wewnętrznej za walutę obcą. Ma to być jednym ze środków kredytowych rządu na okres przejściowy. Niezależnie od tego, jak już wiadomo, skarb wprowadzi bono podatkowe oraz 10 proc. obligacje kolejowe.

Ulgi dla rekrutów 1902 rocz. b. ochotników.

WARSZAWA, 17.1. (Tel. wł.). Względem rekrutów rocznika 1902, który przed osiągnięciem wieku poborowego służył w szeregach siły zbrojnej ochotniczo podczas wojny lub z poboru w charakterze pospolitaków, na mocy rozkazu M. S. Wojsk. są stosowane specjalne ulgi w pełnieniu służby czynnej w wojsku stałym, odnośnie wyszkolenia powyższa kategoria jest traktowana

W dniu 15 b. m. zmarł nagle jedyny syn

ZBIGNIEW SEP-SZARZYŃSKI

Student Uniwersytetu Poznańskiego.

Eksportacja i pogrzeb ze Szczytnik do Iwanowic w poniedziałek 21 b. m., o godzinie 10 rano, o czym zawiadamia

Szczytniki, p. Błaszk.

MATKA.

na na równi z rekrutami tego rocznika. Szerogowych rocz. 1902 posiadających stopnie podoficerskie wzgl. st. szereg. po sprawdzeniu posiadanych przez nich wiadomości dowódcy pułków skwalifikują i o ile ci wykażą dobry stopień wykształcenia wymagany dla podof. rezerwy, będą traktowani na równi z innymi podoficerami. Natomiast wykazujący dostateczny stopień wykształcenia w okresie pierwszych 3 miesięcy będą użyć w charakterze instruktorów, a w następstwie skierowani do pułkowej szkoły podoficerskiej. Wszyscy pozostali podoficerowie nie posiadający dostatecznych wiadomości będą traktowani na równi z innymi rekrutami.

Dziesięciomiljardowe kary na paskarzy

WARSZAWA, 17.1 (Tel. wł.). Dotychczasowe kary administracyjne za lichwę, stosowane przez Oddział walki z lichwą w wysokości 200 milionów marek grzywny i 3 miesiące aresztu bezwzględne zostały z rozporządzenia Rady Ministrów podwyższone zostały do 10 miliardów marek i 3 miesiące bezwzględne aresztu, jako najwyższy wymiar kary, (a kiedy u nas w Kaliszu wezmą się do paskarzy).

Żyto wyżej cen przedwojennych.

WARSZAWA, 17.1 (Tel. wł.). Na giełdzie dn. 15 bm. płacono za żyto na giełdzie osiągnięto 26500000 mk. loco stacja załadowcza. Dowodzi to, że nawet przy nieoficjalnym kursie dolara cena ta przekroczyła już 2.5 dolara. Na rynku odczuwa się brak żyta, wobec czego tendencja jest nadal mocna.

Cennik maki i chleba.

WARSZAWA, 17.1 (Tel. wł.). Z uwagi na nacisk Oddziału Walki z Lichwą przy Kom. Rządu ceny maki i chleba nie zostały od dnia wczorajszego przez młynarzy i piekarzy podwyższone.

Z rynku mięsnego.

WARSZAWA, 17.1 (Tel. wł.). W ostatnich dniach zauważono zwiększoną podaż mięsa na rynku. Ceny również nie wzrastają — i gdyby nie kurs dolara należałoby przewidywać niższe. Chłopi jednak żądają od hurtowników zapłaty za żywy towar według kursu dolara a nawet i drożej.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	9,850,000
Londyn	42,000,000
Belgia	412,000
Paryż	440,000
Szwajcaria	1,712,000
8% pożycz. złota	12,750,000
4% pożycz. prem.	500,000
Bony złote S. II A.	1,500,000
Frank zł. podat. na 17.1.	1,900,000
Frank złoty obrachunkowy	1,900,000

ODEZWA

Do Wyborców miasta Kalisza.

Lista Demokratycznego Komitetu wyborczego kandydatów na radnych m. Kalisza, oznaczona

Nr. 5

- 1) Feliks Bruśnicki, Rejent.
- 2) Witold Bukowski, Dyrektor Ubezpieczeń Wzajemnych.
- 3) Pastor Edward Wende.
- 4) Stefan Falkowski, pracownik bankowy.
- 5) Stefan Jakubowski, kierow. Szkoły pow.
- 6) Maksymilian Makarewicz, Dyrektor Gimnazjum.
- 7) Maurycy Staniewski, nauczyciel Gimn.
- 8) Dr. Tadeusz Pawłowski, lekarz.
- 9) Dr. Franciszek Sulikowski, lekarz.
- 10) Kazimierz Sadowski, sędzia.
- 11) Antoni Jan Skowroński, geometra przysięgły.
- 12) Dr. Alfred Dreszer, lekarz.
- 13) Teodor Wolski, zastępca Dyrektora Ubezpieczeń Wzajemnych.
- 14) August Marks, urzędnik.
- 15) Dr. Mieczysław Cichocki, lekarz.
- 16) Oktawia Olszewska, członek opieki nad ochroną.
- 17) Stanisław Dobrowolski, kier. Szkoły pow.
- 18) Dr. Adolf Czajkowski, lekarz.
- 19) Zygmund Charszewski, nauczyciel.
- 20) Feliks Matawowski, nauczyciel.
- 21) Stefan Reppel, urzędnik.
- 22) Dr. Ludwik Białobłocki, lekarz.
- 23) Władysław Zieliński, Inspektor Ubezpieczeń Wzajemnych.
- 24) Jan Cepelli, nauczyciel.
- 25) Henryk Ryll, nauczyciel.

Nazwiska te mówią same za siebie. Wymienieni kandydaci są to ludzie pracy, ożywieni najlepszymi chęciami służenia dobru ogólnemu, czego już niejednokrotnie dali dowody.

Wyborcy miasta Kalisza!

Wy wszyscy, którym umiętne i sumienne prowadzenie gospodarki naszego miasta leży na sercu, wy, ludzie pracy, którzy pragniecie oddać obronę swych interesów w pewne ręce — głosujcie 20 stycznia na listę №5, listę Komitetu Demokratycznego!!

15 stycznia 1924 r.

Demokratyczny Komitet Wyborczy.

KRONIKA

— ZEBRANIE TOW. ODBUDOWY W KALISZU. Towarzystwo Odbudowy w Kaliszu prosi swych członków i osoby zainteresowane o przybycie na zebranie T-wa w dniu 18 stycznia br. o godzinie 7 i pół wieczorem do lokalu Domu Handlowego „Polwinkol” przy ul. Grodzkiej w sprawie dalszych kredytów na odbudowę prywatnych domów, w kwestji których już pewne kroki poczyniono.

Każdy przybywający na zebranie zechce przynieść kosztorys na kompletne wykończenie domu. Zarząd.

— CHŁEB SKACZE W DALSZYM CIĄGU. Pomimo, że w Warszawie, Krakowie, Łodzi itd. cena chleba nie uległa podwyżce piekarze kalisey żądają już za kilo chleba 630 tys., a za małą bułeczkę 50.000. Co na to osławiony komitet walki z drożyzną.

— ZMIANA TERMINÓW CIĄGNIENIA V-ej klasy 8-ej Loterii Państwowej.

Czyniąc zadość życzeniom graczy postanowiła Generalna Dyrekcja Loterii Państwowej za upoważnieniem Ministerstwa Skarbu przyspieszyć ciągnięcia 5-ej klasy 8 Loterii Państwowej i przeprowadzić je bezpośrednio po ukończeniu ciągnięcia IV-ej klasy. Wskutek tego wydają kolektorzy losy 4 i 5-ej klasy razem, pobierając cenę za obie klasy.

Ciągnięcia 5-ej klasy odbędą się w dniach: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28 i 29 lutego dalej 1, 3 i 6 marca 1923 r.

— Z MASKARADY.

Sobotnia maskarada urządzona staraniem Zarządu Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijańskich odbyła się przy stosunkowo licznej udziale publiczności. Wesoły nastrój, liczne niespodzianki, dobór masek wywarł na uczestników nadzwyczaj dodatnie wrażenie. Zadnego dyskomfortu. Oto główne zalety tej miłej zabawy. Z uznaniem podkreślamy fakt ofiarności jak ze strony Zarządu, tak publiczności, czysty bowiem dochód został przeznaczony na kuchnię ruchome.

Podczas, gdy jedni o tej samej porze w „Europie” stracili przy bufcie miliony, na sali Stow. Rzem. inni w myśl zasady: „Ressaca miser”, za silni fundusze placówki, oddając nieocenione zasługi najbiedniejszym.

Takich zabaw więcej.

— ROLNICY A PODATKI.

Deklaracje rolników, dotyczące dostawy zboża za przeznaczonego na eksport celem pokrycia podatku majątkowego, napływają w ilości bardzo nieznacznej.

W sferach dobrze poinformowanych zjawisko to tłumaczy dążeniem rolników do osiągnięcia na rynku wewnętrznym jaknajwyższych cen zboża w związku z rozpowszechnioną wśród sprzedawców zboża opinią że producenci otrzymywać będą za przeznaczone na wywóz zboże ceny znacznie wyższe.

Rolnicy nie liczą się z tem, że w ciągu lutego

marca ma być pobrana bardzo wysoka zaliczka na podatek majątkowy. Zaliczka ta obliczona będzie w sposób następujący: zapłacona w grudniu 1 zaliczkę w markach polskich dzieli się przez 3500 i otrzymuje w ten sposób sumę franków złotych, jaka powinna być zapłacona tytułem zaliczki na podatek majątkowy w 2 ratach 1-sza rata do 25 lutego rb. 2ga do 25 marca rb.

Suma ogólna zaliczki tej wyniesie około 90 milionów złotych, rolnicy więc zmuszeni będą wyrzucić na rynek bardzo znaczne ilości zboża, skutkiem czego spodziewać się można obniżki jego cen, a to tembardziej, że przewidywane są egzekucje na płatników podatków, którzy w terminach powyższych nie uiszczą się rat. Specjalne egzekucje stosowane będą do tych płatników podatków, którzy będą posiadali zboże niewymłócone i wogóle zapasy w spichrzach, a należności skarbowych nie uiszczą.

— Z PRASY.

Ukazał się Nr. 2 „Wiadomości literackich”. Na jego treść składają się: artykuł A. Sterna o Conradzie, Londonie i Zeromskim, wywiad z M. Zamoyskim i T. Niesiołowskim, fragment będący w druku książki J. Wasowskiego p.t. „Ludzie niktzemni”, korespondencja z Moskwy o rosyjskim ruchu teatralnym, nowela St. Balińskiego p.t. „Zabity przez lustra”, recenzja z nowego tomu poezji Słonimskiego oraz dział bieżący. Jako nowość redakcja „Wiadomości” wprowadziła rubrykę „Książek najgorszych”.

OPINIE:

Nieprzyjęte komorne od p. Trebaczkiewicza za czas od 1 kwietnia 1923 r. do 1 stycznia 1924 roku mk. 3750000 składam na dokarmianie biednych dzieci szkół powszechnych.

Kunegunda Markowska właścicielka domu przy ul. Wrocławskiej 41.

Aresztowania Faszystów w Łodzi.

W nocy z 13 na 14 stycznia br. policja polityczna łódzka na skutek zarządzeń władz warszawskich i w porozumieniu z władzami sądowymi dokonała całego szeregu rewizji i aresztowań wśród członków tajnej organizacji pogotowia patriotów polskich.

Rewizja wykazała dużo obciążającego materiału jak np. notatki partyjne, około 150 egzemplarzy, rotę przysięgi z podpisami pseudonimami, regulamin Pogotowia Patr. Polsk., znaczną ilość egzemplarzy programu PPP. z podpisami: prezes rady głównej Jan Preter, inżynier, prezes rady wojennej Antoni Rejtan, generał, wiceprezes rady wojennej Jerzy Jurand, generał, członkowie: Czesław Jarema, generał, Witold Syrokoma, gen., Stefan Gozdawa, pułk., Stefan Leliwa, inż., Jan Dąbrowa, przemysłowiec, komendant siły zbrojnej Jerzy Jurand, zastępca komendanta siły zbrojnej Juliusz Czołowy, płk., prezes sądu honorowego Ten, prezes komisji rewizyjnej dr. praw Dębiński.

Ogółem aresztowano 10 osób, które po przeprowadzeniu dochodzenia i przesłuchania zostały wydane władzom sądowym.

Podczas rewizji znaleziono dwa karabiny i dwa rewolwery. Znaleziona broń nie może być uważana za własność PPP., gdyż znaleziono ją przypadkowo u byłych wojskowych.

Łódzki oddział PPP. pozostaje w ścisłym kontakcie z centralą w Warszawie, dlatego odebrane druki są pochodzenia warszawskiego.

Zasługuje na uwagę „Program PPP.”

Program powyższy jest podzielony na 6 paragrafów. Paragraf pierwszy podaje przyczyny powołania do życia organizacji PPP.

Wskutek opanowania wszystkich wyższych urzędów państwowych przez jednostki nieodpowiednie, szczególnie zaś przez żydów i przez mniejszości narodowe PPP. uważa za niezbędne

stworzenie organizacji, która usunie to złe. PPP. ma być organizacją bezpartyjną „lecz musi mieć wyraźny kierunek narodowy i która oddałaby się całą duszą uzdrowieniu naszych stosunków państwowych, podniesieniu stanu ekonomicznego”.

Paragraf drugi głosi cele PPP. na polu polityki wewnętrznej, zwalczanie partii komunistycznych, niedopuszczanie żydów do urzędów państwowych, żądanie by posłowie posiadali 4 klasy, szkoły rządowej, a senatorowie wyższe wykształcenie. Niszczenie i łamanie strajków państwowych.

Paragraf trzeci. W nim jest mowa o polityce zagranicznej, która powinna być pokojową i dążyć do zachowania stosunków przyjaznych z państwami sympatyzującymi.

Paragraf następny omawia reformy na polu polityki ekonomicznej. Hołduje zasadom własności prywatnej, dąży do zniesienia ograniczeń rządowych dla przemysłu, sankcjonuje związki zawodowe, lecz tylko o charakterze narodowym dąży do zniesienia etatyzmu i monopolu państwa, zachowuje 8-godzinny dzień pracy, lecz z zastrzeżeniami.

Kończy się program odezwą by popierać działalność PPP.

W sensacyjnej sprawie wykrycia w Łodzi organizacji PPP. dowiadujemy się jeszcze następujących szczegółów:

Miedzy innymi aresztowani zostali sędzia Jurkowski, znany w tutejszych sferach towarzyskich p. Horodyski, p. Wścieklica i inni z pośród mniej znanych.

W czasie aresztowań i rewizji policja obsadziła również wszelkie wejścia i wyjścia do lokalu, w którym się mieści redakcja „Rozwoju” tak, że przez kilka godzin personel redakcji i administracji nie mógł opuścić lokalu. Rewizji jednak nie przeprowadzono.

Ze sfer mających styczność z aresztowanymi dowiadujemy się, że organizacja ta miała w tych dniach wnieść o zalegalizowanie jej.

Wysoką prowizję

za wskazanie odbiorcy wzgl. pośrednictwo przy sprzedaży **maszyn stolarskich i tartacznych** płaci poważna wytwórnia tychże maszyn.

Bliższe szczegóły pod „H. G. 9022” do

Biuro ogłoszeń Tow. Akc. „REKLAMA POLSKA” Poznań, 22.

Al. Marcinkowskiego № 6.

Poszukuje się

GITARY

w dobrym stanie, niedrogo, celem kupna. Wiad. w Redakcji od 12—1.

Kto pożyczyc na wysoki procent

sumę 2-3000 zł. polskich różnych frankowi złotemu na przeciąg 6—12 mies. na zabezpieczenie hipoteczne.

Oferty dla T. R. składać w Gazecie Kaliskiej.

Zgineła książeczka wojskowa wydana przez P.K.U. w Kaliszu na imię Wiktora Paprzyckiego rocz. 1900.

PRACOWNIA 2369.

Damskich Kapeluszy

Poliny Cepelli ul. 3 Maja (dom szkolny) pierwszy od Nowego-Rynku

Skład materiałów piśmiennych

przy kantorze drukarni

GAZETY KALISKIEJ

Poleca wielki wybór papeterji, papieru, file-tów wizytowych, bibuły, piór, obsadek, ołów-ków, atramentu, spinaczy, kalendarzy ściennych i terminowych i t. d. które sprzedajemy po cenach możliwie najtańszych.